

<http://www.Yashilmisho.com>

Email: Info@Yashilmisho.com

Print: 1400/07/29

اردوی گولوم های ارسباران - ۱۳۹۰

گروه زیست محیطی یاشیل میشو شهرستان شبستر سازمانی است غیر دولتی که در سال ۱۳۷۸ خورشیدی تاسیس یافته است، برنامه و هدف سازمان مذکور عبارتست از حفظ محیط زیست و برگزار نمودن ارتباط جمعی و تقویت فرهنگ انسان دوستی و ایجاد مهر و محبت و مودت در بین هموعان میباشد، این موسسه به سرپرستی آقای عباس عادل نیا و دیگر همکاران و دوستان فداکار کوه نورد و طبیعت دوست با بردباری و صداقت اداره میشود و هر سال چندین بار اردوی گردشگری و کوه نوردی از سوی هیئت مدیره سازمان یاد شده ترتیب داده میشود، همچنین هر سال جشن شادی در منطقه کوهستانی ماجین مشهور به (خرمن یثری) که بستر سرسبز طبیعت بشمار میرود با شرکت مدعوین برگزار میگردد

در همایش های سالیانه دوستداران طبیعت از زن و مرد و کودک در فضای آزاد برنامه های متنوع یاشیل میشو را تماشا و پذیرایی میشوند، در چنین جشن های ابتکاری، جلوه گر ساختن روحیه انسان دوستی قابل تقدیر و تشکر از هیئت مدیره سازمان یاشیل میشو میباشد

در سال جاری (۱۳۹۰) برنامه های متعددی مانند صعود از کوه، پیاده روی بانوان، پاکسازی مواد آلاینده در مسیر راه آسفالته شبستر و چنوان، وایقان شبستر تا پناهگاه یاشیل میشو از سوی افراد داوطلب جامه عمل پوشید. جای خوشوقتی است که برنامه عزیمت کاروان گردشگری به وسیله یک دستگاه اتوبوس در مورخه ۹۰/۰۴/۱۵ خورشیدی از سوی گروه یاشیل میشو به سوی کشورهای ترکیه و گرجستان انجام خواهد یافت

یکی از جالب ترین اردوی خاطره انگیز گردشگری یاشیل میشو در مورخه ۹۰/۰۳/۱۲ بشرح زیر برگزار گردید

ساعت ۰۲:۳۰ دقیقه بعد از ظهر روز پنجشنبه دو دستگاه مینی بوس و یک دستگاه وانت یکی ویژه بانوان و دیگری مختص آقایان از جلوی ساختمان یاشیل میشو شبستر حرکت و پس از پشت سر نهادن شهرهای صوفیان، مرند، جلفا و سیه رود، همچنین مجتمع تاریخی حمام و منازل متعدد جنبی کوردشت شب هنگام به بخشی از منطقه جنگلی ارسباران به نام گولوم های رسیدیم، مردان به ویژه جوانان با شور و حال وصف ناپذیری چادر بزرگ ویژه زنان و دختران را بر افراشتند

بانوان نیز در صدد تدارک شام برآمدند، با توجه به اینکه هوا بارانی بود و باد هم گه گاهی می وزید و یک روز بیشتر هم به سلخ نداشتیم بنابراین سوز ماه تابان حجاب پوشیده بود با آنهمه نارسایی ظاهری در تاریکی شب اهتزاز برگ های درختان جنگلی و هوای تمیز و صاف فضای کوهساران را خیلی فرح انگیز نموده بود، همگی شادمان و خرسند بودیم

منطقه گسترده مذکور به نام ارسباران یا قره داغ که هم نامانش در اروپای شرقی به نام جمهوری قره داغ در بخشی از خاک قزاقستان و در آناتولی میانه قرار دارند، در شمال شرقی تبریز کهن که شاخه های رود ارس در آن منطقه جاری شده و به دریای خزر میریزد قرار گرفته است

ناگفته نماند که فرش بافی مول هشت پر قره داغ از شهرت بسزائی برخوردار است، چنانچه یکی از فرشهای گرانبهای قره داغ در موزه فیلادلفیای آمریکای شمالی نگهداری میشود

روز جمعه ۹۰/۰۳/۱۳ بانسیم سحری شادی بخش و فرح انگیز از خواب آرام و چند ساعته بیدار شده و از چادرها بیرون آمدیم، در نگاه اول به اطراف دلباخته فضای سحرآمیز جنگل سرسبز شبنم گیاهان خودرو و درختان جنگلی گوناگون کوهساران شده بودیم، نیک اندیشان آذری زبان در چنین مواردی چه زیبا گفته اند:

گویون یاراشیغی اولدوزلار، داغین یاراشیغی یاشیلیقلار، آروادین یاراشیغی توکدور.

در اطراف و اکناف محل گولوم های تعداد زیادی روستای کوهستانی وجود دارد منتهی ماتنی چند تن از همسفران توانستیم روستاهای تازه کند و کندی منیان (گندی میناک) داش باشی را از نزدیک مشاهده کنیم، بنا به اظهار ریش سفیدان و زنان روسری پوش روستائی: مسئولان مربوطه کشوری در حد توانشان به روستائیان یاری رفاهی میرسانند با این همه روستائیان منطقه مذکور از نظر معیشت و گذران روزانه خویش در تنگنا قرار گرفته اند. تولید لبنی ناچیز روستائیان از طریق دامداری محدود عبارتست از پنیر، ماست و کشک قالبی میباشد، آب آشامیدنی آنان نیز از چشمه سارهای کوهستانی تامین میگردد، نان روزانه شان هم در روی ساج پخته میشود، گرچه در گذشته مواد خوراکی خانواده را از شهر کلپیر تامین میکردند ولی در حال حاضر وانت بارها برخی از مایحتاج مواد خوراکی از قبیل گوجه، خیار، سیب زمینی، پیاز، میوه و مانند آنها را بطور سیار به روستائیان عرضه میدارند، ناگفته پیداست که در این روستاها بیکاری و عدم تغذیه کافی زنان و مردان وهمچنین خردسالان به چشم میخورد، مصالح ساختمانی منازل ودیوار کشی املاک از سنگهای کلوخی محلی تامین میگردد، جای سپاس گزاری است طبیعت حاتم طائیخصلت لااقل مصالح ساختمانی را به طور رایگان در اختیار آنان قرار داده است.

گویا اغلب روستاهای کوچک منطقه یاد شده فاقد مغازه خواربار فروشی بوده تا چند دهه پیش ارمنی نشین بودند، باهوده خواهد بود که به طور گذرا و فشرده به وضع موجود روستاهای سه گانه که فاقد سند رسمی میباشدند اشاره ای بشود:

۱- روستای تازه کند ب جمعیت سی (۳۰) خانوار در چند صد متری تپه گولوم های در سر بالایی راه شوسه روستا و در میان کوهساران و در امتداد جاده ماررو منطقه پناهگاه حیاط وحش آنرا قرار گرفته است، کلیسای گریگوری ارمنی که یکصد سال پیش (۱۹۱۰م) ساخته شده، در حال حاضر بدون تغییر سفت کاری ساختمان اصلی و کسب اجازه از خلیفه گری ارامنه آذربایجان به مسجد تبدیل شده است.

زنان روستا با چهره افتاب سوخته وبا پوشش لباس بلند روسری مشکی در انتظار مردم ظاهر میشوند، پیرزنان پشت خمیده بعلت

کهولت سن محل قبله را با قبله نما تعیین کرده و نمازشان را برگزار میکنند، از اینکه ایرانیان ارمنی قبل از قبول دین حضرت عیسی (۳۰۱م) منسوب به آئین مهر پرستی بودند لذا مهراب معبدشان را رو به شرق میسازند، چندهه پیش جمعیت همین روستا در حدود شصت (۶۰) خانوار بود، از اینکه کوهساران منطقه اغلب سنگی هستند لذا مسیحیان مرده هایشان را در محل گلوم های که زمینش خاکی است دفن میکردند، در حال حاضر گورستانشان متروکه شده است.

۲- روستای گندی مینان (گندی میناک) در پایان راه شوسه بن بست قرار گرفته و و دوازده (۱۲) خانوار در کمره تپه ای سکنی گزیده اند. در واقع یک زندگی بسته و محدود دارند، بتازگی مسجدی کوچک در زمین شیب دار که عرصه اش از سوی دو نفر خیر اهدا شده به طور سفت کاری ساخته شده، پس از کاشی کاری و تزئینات لازم گشایش خواهد یافت، روستای یاد شده فاقد مدرسه میباشد.

۳- روستای داش باشی در محلی گود و در سر راه شوسه قرار گرفته و دارای پانزده (۱۵) خانوار میباشد، در این روستا نیز کلیسای کوچک با دیوارهای ضخیم سنگی کلوخ در آذر ماه ۱۳۷۵ با کسب اجازه از خلیفه گری یادشده تبدیل به مسجد شده است.

گورستان مخروطی ارمنیان پیشین این روستا به نام داش باشی در چند صد متری روستا در روی تپه خاکی بچشم میخورد، گویا سنگ های ضخیم قبور در درون روستا حکاکی شده و به وسیله هشت گاو نر و پر زور در روی تیرهای چوبی به محل گورستان حمل میشد.

ارمنیان نیز مانند مسلمانان منطقه آذربایجان شرقی در روی سنگ قبر زنان نقش برجسته قیچی و در روی سنگ قبر مردان نقش اسب برجسته را حک میکردند، در ضمن به مفهوم زندگی جاوید، آرم چرخه خورشید را در روی برخی از سنگ قبرها بطور برجسته می تراشیدند.

دریغا که برخی از افراد ره گم کرده به تصور اینکه در درون گورها اشیا قیمتی مانند طلا و جواهر به ودیعه نهاده شده است، لذا با طبع آزمندان برخی از قبور را کنده و سنگ قبرها را می شکنند.

در همین گورستان نیز یکی از قبرها را تا یک متری کنده و استخوان های مرده را به بیرون ریخته اند.

این چنین بی خردی ها در مورد ربودن قوچهای سنگی نیاکان ما آذربایجانی ها نیز رواج دارد، چنان چه در شهرستان شبستر و روستای دیزج خلیل قوچ های سنگی را از جا کنده و به یغما برده اند.

در جنب خانه های سنگی روستای یاد شده درخت چنار کهن تنومندی با برگ های سرسبز، فضای روستا را دوچندان زیبا نموده است، در دهه های پیش ارمنیان ساده لوح و خیال پرست در پائین تنه چنار گودی شومینه وار به وجود آورده اند و مسیحسان خرافه گر در آن محل کوچک شمع نذری روشن کرده و صدقه ای می نهادند، میشود گفت که خرافه پرستی در بین اغلب اقوام عوام روی زمین مشاهده میشود.

۲۲/۰۳/۱۳۹۰

محمد علی نقابی